

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Janusz KOCHANOWSKI

Warszawa, 12/02/2010

RPO-637047-VII-11006.4/09/JJ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
gen. insp. Andrzej Matejuk
Komendant Główny Policji
Warszawa

W związku z pełnieniem przeze mnie zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji, pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzają wizytacje w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii.

Istotnym problemem, dostrzeżonym trakcie wykonywania tych czynności, jest niedoprowadzanie do wskazanych wyżej placówek nieletnich, wobec których sądy rodzinne postanowiły zastosować takie środki wychowawcze. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii (Dz. U. Nr 178, poz. 1833) nie określa, kto jest odpowiedzialny za doprowadzenie nieletniego do placówki. Jednakże z praktyki wynika, iż sądy rodzinne najczęściej polecają wykonanie tej czynności funkcjonariuszom Policji.

Według danych Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno - Pedagogicznej (CMPPP), skala zjawiska niedoprowadzeń jest znaczna. Przykładowo, w dniu 28 stycznia 2010 r. odnotowano 902 nieletnich niedoprowadzonych do ośrodków. Taka sytuacja powoduje, że każdorazowo wyznaczone przez CMPPP miejsce w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii, blokowane jest przez 3 miesiące, licząc od daty wskazania. Dopiero po okresie 3 miesięcy, rezerwowane miejsce

jest zwalniane i zajmowane wskazaniem dla innego nieletniego. W efekcie, na umieszczenie w tego typu placówkach obecnie oczekuje około 1600 nieletnich. Blisko 30% tej liczby to nieletni, którzy mieli już wskazywane przez CMPPP placówki (często kilkakrotnie), jednakże nie zostali doprowadzeni. Podobne trudności z doprowadzeniem pojawiają się również w przypadku wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych i rodzin zastępczych, wobec których wnioskowano o umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii (według danych CMPPP z dnia 28 stycznia 2010 r. odnotowano 46 nieletnich niedoprowadzonych z tych placówek do ośrodków).

Mając na uwadze powyższe, ważne jest określenie głównych problemów przyczyniających się do nieskutecznego doprowadzania. Ich znajomość pozwoliłaby usprawnić system resocjalizacji nieletnich, który między innymi z powodu dużej liczby wychowanków oczekujących na miejsce w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i socjoterapii, funkcjonuje wadliwie.

Kolejnym problemem, który został dostrzeżony w wizytowanych placówkach, są ucieczki nieletnich z młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapii. Zgodnie z § 10 pkt 2 rozporządzenia, w przypadku ucieczki wychowanka, dyrektor ośrodka obowiązany jest do odebrania zatrzymanego przez Policję nieletniego w ciągu 48 godzin od powiadomienia o zatrzymaniu. Jednak praktyka pokazuje, że dyrektorzy placówek z uwagi na m.in.: inne obowiązki służbowe, przeszkody techniczne (np. brak odpowiedniego pojazdu) lub dużą odległość dzielącą ośrodek od komisariatu Policji, w którym nieletni został zatrzymany, nie mają możliwości natychmiastowego zorganizowania wyjazdu po wychowanka. W związku z tym, nieletni uciekinierzy muszą przez 48 godzin przebywać pod opieką funkcjonariuszy Policji, nieposiadających do dyspozycji odpowiednich pomieszczeń oraz warunków. Żadne przepisy prawne nie określają również racji żywnościowych, które obowiązują dla nieletnich uciekinierów przebywających w komisariatach Policji przez okres 48 godzin.

Wobec powyżej wymienionych problemów, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) uprzejmie proszę Pana Komendanta o wskazanie przyczyn niedoprowadzeń przez funkcjonariuszy Policji nieletnich do młodzieżowych ośrodków

wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii. Ponadto, zwracam się z uprzejmą prośbą o wskazanie praktyki i zasad postępowania z nieletnimi uciekinierami, w szczególności w zakresie warunków bytowych (np. racji żywnościowych, zapewnienia odpowiedniego pomieszczenia) oraz sprawowania nad nimi opieki do chwili przekazania dyrektorowi ośrodka.

Łucja Zygrańska
Dorota Kucharska